

A Facultade de Dereito e a lingua galega

Proposta para aumentar e mellorar o uso da lingua galega

Aprobado na Xunta de Facultade de Dereito en decembro de 2010

Índice

1	Introducción
2	Objetivos
3	Liñas estratégicas
4	Programa de actuaciones
5	Temporalización
6	Financiamento

1 Introducción

A Comisión de Normalización Lingüística do Claustro, na súa xuntanza do 25 de maio de 2007, aprobou un informe de avaliación sobre o grao de execución do Plan de normalización lingüística da USC. En función dos resultados, a Comisión do Claustro emitía unha serie de recomendacións, entre as cales figuraba “Desenvolver accións de extensión do uso da lingua na docencia focalizando os esforzos nun par de centros, a modo de experiencia piloto que poida ser ampliada no futuro.”

O Equipo de Goberno encargoulle esta tarefa ao Servizo de Normalización Lingüística, que ten como misión darlle apoio técnico ao proceso de extensión da lingua galega na USC. Dende o SNL propuxemos focalizar os esforzos estratexicamente en dous centros: Ciencias da Educación e Dereito.

No caso de Dereito, a escollo está baseada en tres razóns principais:

- impacto na USC, polo número de alumnos e alumnas do centro
- impacto positivo das actuacións na sociedade galega
- trátase dun centro cun índice de uso do galego na docencia moi por debaixo dos obxectivos propostos na Liñas xerais da programación plurianual 2007-2010.

O plan de actuacións para a Facultade de Dereito

Para elaborar o plan piloto partimos dun estudo en profundidade do centro, que implicou a recolleita de numerosos datos e información, sobre moi variados aspectos, tanto obxectivos como subxectivos. A partir dese estudo, realizouse unha diagnose sobre os puntos débiles e fortes do centro en relación co obxectivo de impulsar a utilización do galego.

O estudo-diagnóstico serviu como punto de partida á hora de formular un obxectivo xeral ambicioso e asemade realista para acadar **en tres cursos académicos: aumentar o uso do galego ata o 30%** na docencia da titulación básica e principal do centro (licenciatura en Dereito / grao en Dereito), de xeito equilibrado. Isto supón multiplicalo por algo máis de 3 a respecto do índice actual (8,67% no curso 2008-2009).

Para conseguilo **proponse un plan de actuacións** dirixido a catro ámbitos (institucional, do PDI, do alumnado, da proxección exterior), que contén 42 medidas artelladas arredor de 8 programas.

O plan de actuacións está baseado no Plan de Normalización Lingüística da USC. Moitas das medidas que nel se propoñen son directamente as recollidas no PNL; outras son o froito de concretar nunha acción o espírito dun obxectivo específico do PNL. En calquera caso, cada actuación do Plan reflicte o obxectivo do PNL que se pretende cumprir. Tívoise moi en conta as estimacións realizadas pola Comisión de Normalización Lingüística do Claustro no Informe de execución do PNL. Finalmente, a proposta tamén é o resultado do seu paso polo Equipo de Goberno da USC e pola Comisión de Normalización Lingüística da Facultade de Dereito, de tal xeito que esta é unha terceira versión.

Cada medida proposta aparece cos seus obxectivos específicos, unha pequena descrición, os responsables da súa execución, posibles fontes de financiamento, temporalización e indicadores para a avaliación.

As medidas que se propoñen combinan o asesoramento lingüístico e terminolóxico, a formación e a dinamización, de xeito proporcionado, coherente e progresivo, e sempre buscando a calidade da medida en si, e subsidiariamente a mellora da calidade das comunicacións e da docencia. Algunhas delas (principalmente as relacionadas con formación do PDI) son actuacións que xa se veñen levando a cabo na Universidade con carácter xeral, e que se concentran na Facultade.

Tamén na súa redacción se tivo en conta o disposto no Plan xeral de normalización da lingua galega, pois entre os sectores verticais para os que se programa, hai dous especialmente unidos á extensión do galego na Facultade de Dereito: o propio sector do ensino e mais o sector da Administración (administracións da Xunta, local, Xustiza, periférica do Estado e notarías).

É precisamente da necesidade por parte da Xunta de Galicia, de impulsar a execución do PXNL nestes sectores, na que nos baseamos para propoñer boa parte das **fontes de financiamento** deste plan. Conseguir o financiamento implica unha acción ambiciosa e comprometida por parte do Equipo de Goberno da USC, co apoio do Decanato da Facultade, diante da Xunta de Galicia, máis concretamente diante da Consellaría de Presidencia e da Consellaría de Educación (Secretaría Xeral de Política Lingüística, Secretaría Xeral de Universidades), aínda que para algunhas actuacións concretas tamén se propón o financiamento e a coordinación doutras, especialmente as relacionadas co ámbito do alumnado (Consellaría de Traballo e Benestar, Dirección Xeral de Xuventude e Voluntariado). A USC ten neste momento posibilidades de financiar o inicio das actuacións durante este ano.

De todos os xeitos, para garantir a eficacia dos fondos públicos que se destinen a este fin, o financiamento está condicionado non só á aprobación do Plan na Xunta de Facultade senón tamén a unha planificación do aumento real do uso do galego na docencia por parte dos departamentos, dos cales depende en última instancia o éxito do Plan. Neste senso, os departamentos deberán presentar obxectivos propios de incremento da súa oferta docente en galego en función das súas posibilidades, e de maneira paulatina os vindeiros tres anos. A USC avaliará de xeito anual o cumprimento deses obxectivos marcados voluntariamente, e desa avaliación dependerá a continuidade do plan.

No plan de actuacións non se persegue ningún obxectivo en relación co fomento do uso doutras linguas non oficiais na USC. **A USC carece dun plan de fomento do plurilingüismo** (o que si acontece noutras universidades) e non ten fixado ningún modelo lingüístico deste estilo en que nos poidamos basear.

Resultado das esixencias do EEES é a proposta de garantías lingüísticas para o alumnado en relación ás materias e grupos en que se matricula.

Coda

Como xa se dixo, esta é unha proposta integral, coherente e progresiva, pensada para alcanzar o obxectivo que se propón: aumentar a docencia en galego na titulación de Dereito ata un 30%. Porén, non deixa de ser un **borrador**.

O éxito da proposta depende fortemente do compromiso do Equipo de Goberno no que lle corresponde e, sobranceiramente, do compromiso que a Facultade, a través

dos seus órganos de goberno e organización, e das persoas que a integran, esta disposta a **asumir de xeito voluntario**, cos apoios que se lles ofrecen.

O programa de compromiso institucional que abre o plan de actuacións é, ao noso entender, o esteo fundamental e fundacional das actuacións. Non podemos esquecer que a normalización lingüística é un proceso que require de debate, reflexión e compromisos, colectivos e individuais.

A comprensión do talante da proposta, de que é axustada plenamente á legalidade, que responde ás obrigas e compromisos que toda administración ou organismo público galego ten cara á nosa lingua propia e que son asumidos pola USC, e que respecta a vontade individual de docentes e estudantes, é fundamental para que poida ser asumida polo centro, coas modificacións que estime pertinentes. **Esta non é, en ningún caso, unha proposta pechada.**

2 Obxectivos

2.1 Obxectivo xeral

Conseguir que a lingua galega sexa unha **lingua de uso normal** na comunicación, expresión e traballo do alumnado, do PDI e do PAS da Facultade de Dereito da USC, **respectando a liberdade individual** do PDI e do alumnado de utilizar calquera das dúas linguas oficiais.

Este obxectivo xeral pódese cuantificar no ámbito da actividade docente: conseguir que o **30% da docencia** que se imparte no centro sexa en galego e afecte **equilibradamente a todos os grupos** de docencia.

2.2 Obxectivos específicos

- Concienciar o PDI e o alumnado da Facultade da importancia que teñen para posibilitar o uso do galego na actividade profesional así como o coñecemento e o exercicio dos dereitos lingüísticos.
- Eliminar ou reducir prexuízos e actitudes negativas cara a un maior uso do galego no centro.
- Conseguir que o centro, os seus diversos colectivos e os seus membros se sintan implicados na aprobación e posta en marcha deste plan.
- Ofrecerlle ao PD formación, asesoramento e ferramentas para que poida exercer as súas funcións docentes en galego.
- Ofrecerlle ao alumnado formación transversal respecto a habilidades e competencias lingüísticas en galego.
- Ofrecer formación específica sobre dereitos lingüísticos.
- Fomentar o uso do galego na actividade docente, dentro do marco do Plan de normalización da USC e do Plan xeral de normalización da lingua galega.
- Conseguir que os textos e comunicacións institucionais producidos pola Facultade cumpran o establecido no Regulamento de uso da lingua galega da USC.
- Tecer unha rede de cooperación para fomentar o uso do galego en todo o ámbito profesional.

3 Liñas estratéxicas

- Ligar o galego coa mellora na formación do alumnado (competencias e habilidades lingüísticas transversais, dereitos lingüísticos).
- Ligar o galego coa formación e innovación docente, así como coa renovación do PDI.
- Aproveitar as oportunidades que xorden da implantación do EEES e da reorganización de titulacións.
- Ligar o galego cunha mellora da comunicación do centro.
- Ligar o galego cunha maior dinamización extracurricular.
- Ligar o galego cun proceso xeral de maior galeguización de todo o ámbito profesional do Dereito, aproveitando a proxección social e o prestixio da Facultade, así como a súa posición de liderado na universidade galega.
- Aproveitar as oportunidades que xorden da aplicación e posta en marcha do Plan xeral de normalización lingüística nos ámbitos relacionados coa Facultade de Dereito.

4 Programa de actuacións

A seguir propoñemos un plan de actuacións dirixido a catro ámbitos (institucional, do PDI, do alumnado, da proxección exterior), que contén 42 medidas artelladas arredor de 8 programas.

Para ver con detalle cada unha das medidas do plan de actuacións, consúltese o anexo correspondente.

Ámbito institucional	
Programa de compromiso institucional	Presentación do plan de actuacións
	Reflexión sobre o plan pola comunidade do centro
	Aprobación do plan pola Xunta de Facultade
	Difusión do compromiso do centro e do plan
Programa de mellora da calidade das comunicacións	Lembranza da normativa universitaria de usos lingüísticos
	Oferta de instalación nos ordenadores de ferramentas informáticas en/para o galego
	Curso de recursos informáticos para a lingua galega
	Curso para o desenvolvemento de webs en galego
	Apoio á galeguización e á calidade lingüística dos programas de materias
Ámbito do persoal docente e investigador	
Programa de fomento de uso do galego na docencia	Promover a fixación de obxectivos dos departamentos en relación ao aumento do uso do galego na docencia
	Recoñecemento do esforzo do PDI que imparta docencia en galego
Programa de formación específica	Obradoiros de lingua oral 1-2-3
	Curso preparatorio do Celga 4
	Obradoiro de elaboración de unidades didácticas
	Obradoiro de elaboración de presentacións didácticas
	Obradoiro de elaboración de webs docentes
	Obradoiro de novas ferramentas para a docencia
	Seminario: lexislación e dereitos lingüísticos
Programa de apoio á galeguización da docencia e dos materiais didácticos	Seminario: Recursos para a docencia do Dereito en galego
	Apoio titorial individualizado
	Xestións para conseguir lexislación en galego
	Tradución de manuais
	Edición en papel de unidades didácticas

Programa de apoio terminolóxico	Implantación no bUSCatermos da terminoloxía do grao
	Elaboración de dicionarios integrados en paquetes informáticos
	Creación dun grupo de discusión terminolóxica específico
Ámbito do alumnado	
Programa de formación	Cursos de redacción e deseño de traballos académicos
	Obradoiros de linguaxe e redacción xurídica
	Obradoiros de expresión oral e oratoria
	Dereitos lingüísticos e lexislación lingüística
	Elaboración e difusión de terminoloxía básica
Programa de dinamización	Seminario de formación para a dinamización
	Campaña de sensibilización
	Reunións para estudantes de intercambio
	Premios á calidade e á excelencia lingüística dos traballos académicos
	Liga de debate
	Revista electrónica sobre Dereito
	Exposición de libros e outros materiais de Dereito en galego
Ámbito profesional e da proxección exterior	
	Promover o galego na revista da Facultade
	Impulso conxunto do galego na docencia de Dereito, no mundo da Administración e da Xustiza
	Impulso de accións conxuntas coa Xunta para o cumprimento do PXNL
	Asinamento de convenios de prácticas con garantías lingüísticas

5 Temporalización

Este plan que presentamos está concibido para implementar en **tres** anos: dende 2009 ata 2012.

Todas as actuacións achegan unha proposta de desenvolvemento temporal, que responde a unha secuenciación lóxica e progresiva.

6 Financiamento

Estímase que, en total e para os tres anos, se necesitan 86350 € para financiar o plan de actuacións.